NN 10/2019 (29.1.2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Njemački jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. u Republici Hrvatskoj

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

218

Na temelju članka 27. stavka 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10-ispravak, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17 i 68/18) ministrica znanosti i obrazovanja donosi

ODLUKU

O DONOŠENJU KURIKULUMA ZA NASTAVNI PREDMET NJEMAČKI JEZIK ZA SREDNJE STRUKOVNE ŠKOLE NA RAZINI 4.2. U REPUBLICI HRVATSKOJ

I.

Ovom Odlukom donosi se kurikulum za nastavni predmet Njemački jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2. u Republici Hrvatskoj.

II.

Sastavni dio ove Odluke je kurikulum nastavnog predmeta Njemački jezik.

III.

Početkom primjene ove Odluke stavljaju se izvan snage dijelovi nastavnih planova i okvirnih nastavnih programa, kao i odluke vezane uz nastavni predmet Njemački jezik u programima obrazovanja i strukovnim kurikulumima na razini 4.2 kako bi se obuhvatili svi programi obrazovanja i strukovni kurikulumi.

Izvan snage se stavljaju sljedeći dokumenti:

– Nastavni planovi i okvirni nastavni programi općeobrazovnih predmeta za srednje strukovne četverogodišnje škole koji se odnose na nastavni predmet Njemački jezik (Glasnik Ministarstva prosvjete i športa Republike Hrvatske, Posebno izdanje, broj 11, Zagreb, lipanj 1997.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije agrotehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 85/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije prehrambeni tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 74/2017.)

– Odluka o donošenju nastavnog plana i okvirnog nastavnog programa za stjecanje srednje stručne spreme u području rada prehrana za zanimanje tehničar nutricionist u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (Prosvjetni vjesnik, Glasilo Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Posebno izdanje, Broj 1, Godina VI., Zagreb, od 22. srpnja 2004.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije drvodjeljski tehničar dizajner u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 85/2017.)

– Odluka o zajedničkom i posebnom stručnom dijelu nastavnog plana i programa za stjecanje srednje stručne spreme u području rada Geologija, rudarstvo i nafta za zanimanja naftno rudarski stručni radnik i naftno rudarski tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik u zanimanju naftno rudarski tehničar (klasa: 602-03/07-05/00078; urbroj:533-09-07-0002, od 27. studenog 2007.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije ekološki tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 77/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije modni tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 68/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar modelar obuće i kožne galanterije u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 68/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije web dizajner u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 85/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije medijski tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 89/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije strojarski računalni tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 84/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar za vozila i vozna sredstva u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 83/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje strukovne kvalifikacije zrakoplovni tehničar ZIM u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/10-10/00004; urbroj: 533-09-10-0004, od 24. svibnja 2010.)

– Odluka o uvođenju strukovnog kurikuluma za stjecanje strukovne kvalifikacije tehničar za brodostrojarstvo u obrazovnom sektoru strojarstvo, brodogradnja i metalurgija u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 113/2014.)

– Nastavni planovi i okvirni programi za područje strojarstva (A), Glasnik Ministarstva prosvjete i športa, broj 7, listopad 1996., u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik u zanimanju strojarski tehničar

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje strukovne kvalifikacije zrakoplovni tehničar IRE u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/10-10/00004; urbroj: 533-09-10-0004, od 24. svibnja 2010.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar za elektroniku u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 71/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar za računalstvo u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 71/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar za mehatroniku u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 71/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar geodezije i geoinformatike u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 79/2016.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije klesarski tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 58/2017.)

– Odluka o programu za stjecanje srednje stručne spreme u području rada ekonomija i trgovina za zanimanja komercijalist i upravni referent u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik u zanimanju komercijalist (klasa: UP/I-602-03/05-05/0007, urbroj: 533-09-05-02, od 26. travnja 2005.)

– Odluka o izmjenama i dopunama nastavnog plana i programa za stjecanje srednje stručne spreme u području ekonomije i trgovine za zanimanje administrativni tajnik i promjeni naziva zanimanja u poslovni tajnik u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/04-05/05, urbroj: 533-09-04-5, od 27. kolovoza 2004.)

– Odluka o programu za stjecanje srednje stručne spreme u području rada ekonomija i trgovina za zanimanja komercijalist i upravni referent u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik u zanimanju upravni referent (klasa: UP/I-602-03/05-05/0007, urbroj: 533-09-05-02, od 26. travnja 2005.)

– Nastavni planovi i okvirni programi za područje ugostiteljstva i turizma, Glasnik Ministarstva prosvjete i športa, Posebno izdanje, Broj 8A, lipanj 97. do rujan 98. u zanimanju hotelijersko-turistički tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik

– Odluka o donošenju nastavnog plana i programa za stjecanje srednje stručne spreme u obrazovnom sektoru Promet i logistika, zanimanje tehničar za logistiku i špediciju u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/08-05/00025; urbroj: 533-09-08-0002, od 14. travnja 2008.)

– Odluka o izmjenama i dopunama posebnog stručnog dijela Nastavnog plana i programa za zanimanje Tehničar cestovnog prometa u obrazovnom sektoru Promet i logistika u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/11-05/00060; urbroj: 533-09-11-0008, od 13. lipnja 2011.)

– Odluka o izmjenama i dopunama strukovnog kurikuluma za stjecanje strukovne kvalifikacije pomorski nautičar u obrazovnom sektoru Promet i logistika u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/13-05/00062; urbroj: 533-21-13-0004, od 2. svibnja 2016.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar za jahte i marine u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 83/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar za poštanske i financijske usluge u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 83/2017.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije ekonomist u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (»Narodne novine«, broj: 85/2017.)

– Odluka o nastavnom planu i programu za stjecanje srednje stručne spreme u području rada zračni promet za zanimanje zrakoplovni prometnik u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/06-05/00045, urbroj: 533-09-06-02, od 14. lipnja 2006.)

– Odluka o izmjenama i dopunama strukovnog kurikuluma za stjecanje strukovne kvalifikacije medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege u obrazovnom sektoru Zdravstvo i socijalna skrb u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/16-05/00082; urbroj: 533-25-16-0004, od 13. lipnja 2016.)

– Odluka o izmjeni naziva Nastavnog plana i programa za zanimanje primalja u obrazovnom sektoru Zdravstvo i socijalna skrb u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/12-05/00100; urbroj: 533-21-12-0001, od 13. studenoga 2012.)

– Odluka o donošenju strukovnog kurikuluma za stjecanje strukovne kvalifikacije dentalna asistentica/asistent u obrazovnom sektoru Zdravstvo i socijalna skrb u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03/11-05/00099; urbroj: 533-09-11-0002, od 22. kolovoza 2011.)

– Odluka o izmjenama i dopunama zajedničkog i posebnog stručnog dijela nastavnog plana i programa za stjecanje srednje stručne spreme za zanimanje medicinski tehničar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik, Ministarstvo prosvjete i športa (klasa: 602-03/01-01/1026; urbroj: 532-02-02/4-01-1)

– Odluka o izmjenama i dopunama posebnog stručnog dijela nastavnog plana i programa za zanimanje kozmetičar u dijelu koji se odnosi na nastavni predmet Njemački jezik (klasa: 602-03-11-05/00060; urbroj: 533-09-11-0009, od 13. lipnja 2011)

IV.

Ova Odluka stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, a primjenjuje se za učenike 1. razreda strukovne škole od školske godine 2019./2020., za učenike 2. i 3. razreda od školske godine 2020./2021., a za učenike 4. razreda od školske godine 2021./2022.

Klasa: 602-01/19-01/00026
Urbroj: 533-06-19-0034
Zagreb, 19. siječnja 2019.

Ministrica
prof. dr. sc. Blaženka Divjak, v. r.

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA NJEMAČKI JEZIK ZA SREDNJE STRUKOVNE ŠKOLE NA RAZINI 4.2.

A. SVRHA I OPIS PREDMETA

Svrha učenja i poučavanja

U suvremenome društvu sposobnost komunikacije na stranim jezicima iznimno je važna za aktivno sudjelovanje svakoga pojedinca u društvenome životu. Pritom je za Republiku Hrvatsku zbog gospodarske, kulturne i povijesne povezanosti sa zemljama njemačkoga govornog područja od posebne važnosti služenje njemačkim jezikom. Također je važno istaknuti da je njemački materinski jezik oko 100 milijuna ljudi u Njemačkoj, Austriji, Švicarskoj, Lihtenštajnu i Luksemburgu, a po ukupnome broju govornika najzastupljeniji je jezik u Europi. Hrvatska uvažava smjernice Europske unije i Vijeća Europe da se učenicima tijekom obveznoga obrazovanja osim materinskoga jezika omogući ovladavanje dvama stranim jezicima. Poznavanje njemačkoga jezika učenicima omogućuje pristup velikomu broju različitih izvora informacija, nastavak školovanja u inozemstvu, bržu zapošljivost na domaćemu i međunarodnome tržištu rada te veće izglede za uspjeh u životu i radu.

Ovladavanjem njemačkim jezikom te učenjem o kulturama povezanim s njime učenici razvijaju mišljenje koje karakterizira otvorenost i zainteresiranost za jezike i međukulturnu komunikaciju te poštovanje kulturne raznolikosti. To doprinosi razvoju međusobnoga razumijevanja i poštovanja među pripadnicima različitih kulturnih i socijalnih skupina, ali i razvoju svijesti o vlastitoj kulturi i materinskome jeziku.

Učenje i poučavanje njemačkoga jezika doprinosi cjelokupnome razvoju učenika te ga potiče na aktiviranje osobnih potencijala na kreativan, konstruktivan i inovativan način, na odgovorno djelovanje i ponašanje, na razumijevanje i kritičko promišljanje samoga sebe i svega što ga okružuje te na primjenu naučenoga. Naposljetku, učenje i poučavanje njemačkoga jezika učeniku će pružiti temelj za samostalno upravljanje osobnim učenjem, a time ga osposobiti za cjeloživotno učenje.

Vrijednosti i načela učenja i poučavanja predmeta

Za uspješno ovladavanje njemačkim jezikom bitno je poticajno ozračje u kojemu su pogreške prihvaćene kao sastavni dio jezičnoga razvoja, a funkcionalna upotreba jezika važnija od savršene točnosti. Cilj je učenicima omogućiti osjećaj uspjeha u učenju njemačkoga jezika jer to potiče njihovu motivaciju za učenjem njemačkoga jezika tijekom školskoga i visokoškolskoga obrazovanja te za cjeloživotnim učenjem.

U središtu nastavnoga procesa jest učenik, njegovi interesi, potrebe i sposobnosti kojima se prilagođava čitav nastavni proces, usmjerava ga se prema suradnji s drugim učenicima, a njegova dotadašnja znanja i vještine proširuju se i povezuju s novima. Kako bi ostvarili svoj puni potencijal u učenju, pred učenike su postavljena visoka očekivanja za čije je ostvarenje potreban njihov puni angažman.

Za poticanje motivacije i uspješno učenje poželjna je što veća izloženost njemačkomu jeziku i izravan kontakt s izvornim govornicima, što se može ostvariti izvanškolskim aktivnostima kao što su učeničke razmjene, ekskurzije i komunikacija u digitalnome okružju te estetskim poticajima glazbom, dramskom pedagogijom i književnošću.

Mjesto predmeta u cjelokupnome kurikulumu

Njemački se jezik u Republici Hrvatskoj u osnovnoj školi poučava od 1. razreda osnovne škole kao obvezni predmet, a od 4. razreda kao izborni predmet. U svim osnovnim školama učenicima je potrebno zajamčiti pravo na izbor učenja njemačkoga kao 1. stranoga jezika već od 1. razreda kao i pravo na kvalitetno poučavanje.

U srednjoj školi njemački se jezik uči kao obvezni 1. strani jezik (5., 6. ili 9. godina učenja u 1. razredu srednje škole – nastavljači u 1. stranom jeziku) ili obvezni 2. strani jezik (1. godina učenja – početnici u 2. ili 3. stranom jeziku i 5. ili 6. godina učenja u 1. razredu srednje škole – nastavljači u 2. stranom jeziku). Pritom je od iznimne važnosti omogućiti učenicima koji su njemački jezik učili u osnovnoj školi kao (obvezni) prvi strani jezik ili kao drugi (izborni) strani jezik nastavak učenja od razine koju su dostigli. Osim kao obvezni, njemački se jezik u srednjoj školi može učiti i kao fakultativni ili izborni predmet ovisno o organizacijskim mogućnostima pojedine škole.

Slika 1: Mjesto nastavnoga predmeta Njemački jezik u cjelokupnome kurikulumu

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja njemačkoga jezika su sljedeći:

– učenike osposobiti za samostalnu, aktivnu, svrsishodnu i učinkovitu komunikaciju na njemačkome jeziku s izvornim i neizvornim govornicima njemačkoga jezika s posebnim naglaskom na komunikaciju u okviru dotične struke te za razvoj višejezičnosti, uzimajući u obzir suvremene okolnosti života u Europi i svijetu i povećanu potrebu za mobilnošću

– pozitivno utjecati na cjelokupni jezični razvoj učenika i razvoj njihove višejezične kompetencije podižući jezičnu svjesnost i svjesnost o učenju jezika, povezujući učenje i poučavanje njemačkoga jezika s učenjem i poučavanjem materinskoga jezika i drugih stranih jezika te pripremajući učenike za učenje svakoga daljnjeg stranog jezika i za uporabu jezičnih predznanja u konstelaciji kad njemački uče kao drugi strani jezik

– učenicima omogućiti upoznavanje kulturnih obilježja njemačkoga govornog područja te poticati razvoj pozitivnoga stava i uvažavanja posebnosti kultura njemačkoga govornog područja i njihovih pripadnika radi osposobljavanja za snalaženje u multikulturnome društvu, ali i za uvažavanje bogatstva i vrijednosti osobnoga nacionalnog identiteta

– pozitivno utjecati na cjelovit razvoj osobnosti učenika unapređivanjem njihovih kognitivnih sposobnosti, strategija učenja i socijalnih vještina, poticanjem kritičkoga mišljenja i pronalaženja kreativnih i inovativnih rješenja problema te izlaganjem različitim estetskim poticajima

– učenike potaknuti i osposobiti za cjeloživotno učenje tako što će im omogućiti pristup i upotrebu tradicionalnih i suvremenih izvora znanja i informacija te time poboljšati njihovu konkurentnost na domaćemu i inozemnome tržištu rada

– u učenika osvijestiti važnost jezične, gospodarske, povijesne, geografske i kulturne povezanosti Republike Hrvatske sa zemljama njemačkoga govornog područja te tako također razvijati pozitivan stav prema daljnjemu njegovanju te povezanosti.

C. STRUKTURA – DOMENE PREDMETNOGA KURIKULUMA

Tri su domene predmetnoga kurikuluma Njemačkoga jezika: Komunikacijska jezična kompetencija, Međukulturna komunikacijska kompetencija i Samostalnost u ovladavanju jezikom. Navedene domene proizlaze iz generičkih kompetencija, konceptualizacije jezično-komunikacijskoga područja i svrhe nastavnoga predmeta Njemački jezik. Neodvojivost domena proizlazi iz međuovisnosti njemačkoga jezika i kulture te samostalnosti u učenju kao preduvjeta cjeloživotnomu razvoju komunikacijske jezične kompetencije i međukulturne kompetencije. Sve tri domene čine uravnoteženu strukturu cjelokupnoga predmetnog kurikuluma Njemačkoga jezika i polazište su odgojno-obrazovnih ishoda za sve odgojno-obrazovne cikluse unutar nastavnoga predmeta Njemački jezik.

Komunikacijska jezična kompetencija

Komunikacijska jezična kompetencija podrazumijeva učinkovito služenje osobnim jezičnim repertoarom u skladu s kontekstom i svrhom komunikacijske situacije. Preduvjet takve komunikacije jest sposobnost razumijevanja te usmenoga i pismenoga izražavanja informacija, ideja, misli, osjećaja, stavova i vrijednosti u skladu s različitim kulturnim i društvenim kontekstima.

Odgojno-obrazovni ishodi proizašli iz domene Komunikacijska jezična kompetencija temelje se na:

– stjecanju znanja o njemačkome jeziku (vokabular, gramatika, pravopis, izgovor; stilovi i registri govorenoga i pisanoga izričaja u njemačkome jeziku; obilježja tekstnih vrsta, načini planiranja i strukturiranja tekstova, načini prikladnoga ostvarenja jezičnih funkcija u interakciji) i

– razvijanju sposobnosti i ovladavanju vještinama za upotrebu jezičnoga znanja u komunikacijskome činu (sposobnosti i vještine koje omogućuju slušanje i razumijevanje poruka, govorenje, čitanje, razumijevanje i pisanje tekstova, jezično posredovanje).

Jezično posredovanje (jezična medijacija) jest složena jezična djelatnost koja uključuje istovremeno ili naizmjenično jezično primanje (recepciju) i proizvodnju (produkciju).

U usmenome jezičnom posredovanju jedna osoba omogućuje međudjelovanje drugih osoba koje ne govore isti jezik. Pismeno ili kombinirano jezično posredovanje podrazumijeva sažimanje ili prevođenje više pisanih ili govorenih tekstova u skladu s kulturološkim obilježjima zemlje ciljnoga jezika za potrebe druge osobe.

Razvojem komunikacijske jezične sposobnosti, kao procesa izražavanja svojega identiteta i razumijevanja identiteta svojega sugovornika, potiče se socijalizacija i cjelokupan razvoj osobnosti učenika. Stjecanjem navedene kompetencije u učenika se potiče razvoj metajezičnih i metakognitivnih sposobnosti, intelektualna znatiželja, kreativnost i interes za učenjem jezika.

Međukulturna komunikacijska kompetencija

Život u višejezičnome i višekulturnome svijetu obvezuje obrazovne sustave na uključivanje razvoja međukulturnosti u program učenja i poučavanja nastavnoga predmeta Njemački jezik na svim razinama obrazovanja i u svim vrstama škola kako bi se naglasila važnost razvoja učenikove svjesnosti o sebi kao pojedincu i društvenome biću zainteresiranome za upoznavanje i učenje o različitosti.

Međukulturna komunikacijska kompetencija podrazumijeva razumijevanje i komuniciranje među govornicima njemačkoga jezika različitoga kulturnoga podrijetla. Ostvarivanjem odgojno-obrazovnih ishoda unutar ove domene učenik postaje međukulturno kompetentan što znači da je:

– sposoban objektivno sagledati sličnosti i razlike među kulturama

– sposoban učinkovito i primjereno kontekstu komunicirati s izvornim i neizvornim govornicima njemačkoga jezika, što dovodi do uvažavanja sugovornika različitih kulturnih identiteta i izgrađivanja skladnih međukulturnih odnosa